

«Бекитем»

КЭББМ «Кыргызстан эл аралык университети»
ОИӨКнин окумуштуулар кеңешинин төрайымы

т.и.д., профессор Савченко Е. Ю.

«23» 2022-ж.

КЭББМ “КЭАУ” ОИӨКнин Лингвистика кафедрасынын 2022-жылдын «20»
майда өткөн отурумдун №9 протоколунан көчүрмө

Күн тартибинде:

КЭББМ “КЭАУ” ОИӨКнин «Лингвистика» кафедрасынын изденүүчүсү
Шабданалиев Нурбек Аманбековичтин 10.02.20 – тектештирме-тарыхый,
типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча филология
илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн «У.
**Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна
лингвопоэтикалык анализ»** аттуу темада жазылган илимий ишин талкуулоо.
Илимий жетекчиси: филология илимдеринин доктору, профессор З. К. Караева.

Төрайым – ф.и.к., доцент Г.А. Тургунова

Катчы – Д. Т. Оразакунова

Катышкандар: ф.и.д., проф. Найманова Ч. К. (10.02.19), ф.и.д., проф.
Караева З. К. (10.02.20), ф.и.д., проф. Пименова М. В. (10.02.20), ф.и.д. доц.
Жумалиева Г. К. (10.02.20), ф.и.д., доц. Алишова М. К. (10.02.20), ф.и.к., доц.
Ибраимова Г.О. (10.02.20), ф.и.к., доц. Алишова Р. К. (10.02.20), ф.и.к., доц.
Калиева К.А. (10.02.20), ф.и.к., доц. Асылбекова А. Т. (10.02.20), ф.и.к., доц.
Токтоматова А. С. (10.02.20), Жумаева М. М.

Күн тартибинде коюлган маселе боюнча лингвистика кафедрасынын
башчысы, филология илимдеринин кандидаты, доцент, отурумдун төрайымы
Тургунова Г. А. төмөнкүлөргө токтолду: Урматтуу кесиптештер, лингвистика
кафедрасынын аспиранты Шабданалиев Нурбек Аманбековичтин «У.

Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу темада жазылган кандидаттык (10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими) илимий ишин талкуулоо кафедранын отурумунун күн тартибине коюлууда. Диссертанттын алдыбызга коюлуп жаткан кандидаттык диссертациялык иши боюнча өзүбүздүн көз карашыбызды кенен айтып, талкуулап жаткан жыйынтыгын тиешелүү формада беришибиз зарыл. Ошондуктан, эрежеге ылайык адегенде диссертантка сөз берип, суроолор менен толуктап, андан ары ирээти менен талкууга алсак каршы болбойсуздар деген ойдомун.

Анда эмесе, диссертациялык иштин мазмуну менен таанышып чыгуу үчүн сөз диссертант Шабданалиев Нурбекке берилет.

Диссертант Шабданалиев Нурбек: Урматтуу бүгүнкү илимий талкуунун төрайымы, агайлар, эжелер! Сиздердин алдыңыздарда «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу диссертациябыз боюнча кыскача баяндаманы айтып берүүгө уруксат этиңиздер.

Көркөм котормого лингвопоэтикалык илик жүргүзүүнүн тил илиминде өзгөчө орду бар. Анткени түп нусканын мазмуну менен катар анын көркөм сөз каражаттары котормодо да окурмандарга түп нускадагыдай даражада таасир этүүнү камсыз кылуу милдети да улам барган сайын курч коюлуп жатат. Мазмуну да, формасы жагынан да төп келе тургандай түп нусканын бүтүндүгүн толугу менен башка тилдин каражаттары аркылуу кайра жаратуу милдеттерин жүзөгө ашыруу, буга жетүүнүн бир жолу болгон котормого лингвопоэтикалык илик жүргүзүүнү өзүнөн өзү талап кылып турат. Котормочу, биринчиден, ошол бүтүндүктүн структурасын мыкты түшүнүүсү, экинчиден, котормонун техникалык ыкмаларын жакшы өздөштүрүүсү, үчүнчүдөн, чыгармачыл сүрөткер болушу зарыл. Мындай сапаттарга ээ болуш үчүн котормочу лингвопоэтикалык илик менен да терең тааныш болууга милдеткер. Ал эми көркөм чыгармаларды тектеш эмес тилдерге которууда жогоруда айтылган маселелердин аткаруу талабы бүгүнкү күндө да эң актуал, курч бойдон калып

жаткандыгын, мында тили башка элдерге кыргыз элинин маданиятын, тарыхын салыштырып изилдөө тил илиминде өзгөчө кызыгууларды жаратарын белгилей кетүүгө болот.

Теманын актуалдуулугу. Чыгармалары дүйнөлүк шедеврге айланган У.Шекспирдин чыгармаларынын кыргыз тилинде берилиши, которуу процессиндеги лексикалык жана грамматикалык өзгөчөлүктөр, жалпы эле англис жана кыргыз дүйнөсүнүн тилдик сүрөтүнүн чагылдырылышы, автордук идея жана образдардын сыпатталышын лингвопоэтикалык анализдин чегинде аныктоого болот. Мына ушуга байланыштуу У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализ жүргүзүү **актуалдуу маселелерден** болуп саналат.

Изилдөөнүн максаты: У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализ жүргүзүү аркылуу англис тилинен кыргыз тилине көркөм текстти которуудагы лексикалык, грамматикалык, стилистикалык, тексттик жана концептуалдык өзгөчөлүктөрүн аныктоо. Бул максатты ишке ашыруу үчүн төмөнкүдөй **милдеттер** коюлду:

- 1) көркөм образды жана көркөм текстти лингвопоэтикалык өңүттө изилдөөнүн теориялык негиздерин аныктоо;
- 2) котормону текстке лингвопоэтикалык анализ жүргүзүүнүн предмети катары ордун белгилөө;
- 3) лингвопоэтикалык эквиваленттүүлүк маселесин анализге алуу;
- 4) «Ричард III» трагедиясын кыргыз тилине которуудагы лексикалык, грамматикалык трансформацияларды, стилистикалык каражаттардын кыргыз тилине которулушу талдоо;
- 5) «Ричард III» трагедиясындагы автордук кеп жана каармандын кебинин лингвопоэтикалык мүнөзүн аныктоо;
- 6) «Ричард III» трагедиясындагы концепттик чөйрөсүн көрсөтүү;
- 7) «Ричард III» трагедиясындагы реалийлердин кыргыз тилине которулуш жолдорун аныктоо;

8) «Ричард III» трагедиясындагы семиотиканын кыргыз тилинде туюндурулушун талдоого алуу;

Изилдөөнүн илимий жаңылыгы. У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализ алгач ирет жүргүзүлүп жаткандыктан, иштин жаңылыгы аталган чыгармага морфологиялык, синтаксистик, лексика-семантикалык, концепттик жана семиотикалык анализ жасалышы болуп саналат.

Коргоого коюлуучу жоболор:

1. Лингвопоэтикалык изилдөө көркөм тексттин идеялык-көркөмдүк мазмунун берүүдө жана эстетикалык табиятын түзүүдөгү салыштырма маанисин жана стилдик боёкчого ээ болгон тилдик бирдиктердин функциясын аныктоого багытталат.

2. Көркөм текстти лингвопоэтикалык талдоо ыкмасында каармандын образын чечмелөөдө адабий жана лингвистикалык мамиленин ортосундагы ажырымды жоюуга мүмкүндүк берет.

3. Котормонун түпнускага эквиваленттүүлүгүн аныктоо үчүн адегенде түпнуска тексттеги эстетикалык таасирдин мүнөзүн аныктоо, андан соң котормонун лингвопоэтикалык өзгөчөлүктөрүн аныктап, салыштыруу керек.

4. «Ричард III» трагедиясын кыргыз тилине которууда лексикалык, грамматикалык трансформациялар өзгөчө орунду ээлейт.

5. «Ричард III» трагедиясында *бийлик, адам, сүйүү* концептилери жалпы мазмунду ээлеп, дүйнөнүн тилдик сүрөтүн, каармандардын когнитивдик түшүнүгүн аныктап турат.

6. «Ричард III» трагедиясындагы реалийлер жана семиотикалык белгилер кыргыз окурмандарынын дүйнө таанымына ылайык которулган

Диссертациялык иште коюлган максат-милдеттерге, фактылык материалдардын мүнөзүнө жана аларга талдоо жүргүзүү багытына карай киришүү, үч бап, корутунду, колдонулган адабияттардан турат. Диссертациялык иш 160 беттен турат.

Иштин биринчи бабы «Изилдөөнүн илимий теориялык негиздери» деп аталып, анда лингвопоэтика илиминин негизги маселелери, көркөм образды жана көркөм текстти лингвопоэтикалык өңүттө изилдөөнүн теориялык негиздери, котормо-текстке лингвопоэтикалык анализ жүргүзүүнүн предмети, Шекспирдин чыгармаларынын кыргыз тилине которулушу боюнча теориялык материалдар кенен каралып берилген.

«Ричард III трагедиясынын котормосун изилдөөнүн негизги ыкмалары» деп аталган илимий ишибиздин экинчи бабы үч бөлүмдөн туруп, изилдөөнүн негизги методдору, негизги материалдары жана булактары, лингвопоэтикалык эквиваленттүүлүк тууралуу терең изилдөө жүргүзүлгөн.

Иштин негизги үчүнчү бабы «Ричард III чыгармасынын кыргыз тилиндеги котормосунун лингвопоэтикалык мүнөзү» деп аталат. Анда Ричард III трагедиясын кыргыз тилине которуудагы лексикалык жана грамматикалык трансформациялар, Ричард III трагедиясындагы стилистикалык каражаттардын кыргыз тилинде берилиши, Ричард III трагедиясындагы автордук кеп жана каармандын кебинин лингвопоэтикалык мүнөзү, Ричард III трагедиясындагы концепттик чөйрө, Ричард III трагедиясындагы реалийлердин кыргыз тилинде берилиши, Ричард III трагедиясындагы семиотиканын кыргыз тилинде берилиши боюнча изилдөө жүргүзүлүп, ар бир бөлүм тиешелүү мисалдар, тилдик фактылардын талданышы аркылуу далилденген.

Уильям Шекспирдин «Ричард III» тарыхый пьесасы болжол менен 1592-1594-жылдары жазылган. Бул чыгарманын мазмундук өзөгүн Англия королу Ричард III бийлиги жана ошол учурдагы окуялар түзөт. Бул трагедиялык пьеса Шекспирдин Гамлеттен кийинки эң узак чыгармасы болуп саналат. Пьеса театрларда көпчүлүк учурларда кыскартылган вариантта коюлат, т.а, экинчи мүнөздөгү каармандар толугу менен алынып салынат.

Бул трагедиянын башкы каарманы – король Ричард III. Шекспир аны каардуу, уяты жок, бийликке адамдардын канын төгүп келген жана психологиялык жактан абдан оор адам катары сүрөттөйт. Тарыхый далилдерге караганда чыныгы королдун образы андай болгон эмес.

«Ричард III» трагедиясындагы башкы каармандын тарыхый прототиби - Глостер герцогу (1452-1485), Йорк династиясынан чыккан Англия королу Ричард III (1483-1485-жж.). Ричард Глостердин окуясы - тарыхта Кызыл and Ак розалардын, Ланкастер жана Йорк династияларынын согушу катары белгилүү болгон, англия бийлигин алуу үчүн 40 жылдык күрөш - Шекспирге чейин эле эки пьесада чагылдырылган. Биринчиси - Томас Леггеге таандык, латын тилинде жазылган «Ричард III» трагедиясы, экинчиси ысымы жашырылган автор тарабынан, «Ричард IIIтүн чыныгы трагедиясы» пьесалары болгон.

Бирок, Шекспирдин башка тарыхый чыгармалары сыяктуу эле, «Ричард III» трагедиясынын негизги таяныч булагы Р.Холиншедге таандык «Англия, Шотландия жана Ирландиянын хроникасы» болгон. Ушул эле сюжет англиялык гуманист Томас Мордун «Ричард III баяны» (1531) изилдөөсүндө берилген.

Жогоруда белгиленген варианттарда «тюдор духу» сакталган, тактап айтканда, бул окуя Тюдор династиясынын өкүлдөрүнүн тушунда болгон. Бул династиянын эң жаман душманы Ричард Глостерди чыныгы зулум катары бардык зулум иштердин өзөгүндө баяндашкан. Бирок чындыгында, тарыхый Ричард андай зулум болгон эмес.

Азыркы учурда белгилүү болгон фактылар боюнча, Ричард Глостерскийдин такты үчүн күрөшү укмуштуудай деле болгон эмес жана ал колдонгон ыкмалар да башка кырдаалдагы адамдардыкынан айырмаланган эмес.

Бирок, Шекспир «тарыхый чындыкты бурмалап» (мүмкүн, атайылап, Англия тактысындагы Тюдорлордун акыркы мууну падышалык кылып жаткан ханыша Елизаветага жагуу үчүн) эң күчтүү адамдардын бири болгон легендарлуу, дүйнөлүк драматургияда адбан зулум жана каардуу каармандын образын жараткан [«Исторические хроники Шекспира»].

«Ричард III» трагедиясынын башкы каарманы - кайра жаралуу стилиндеги кандуу кылмыштардын жардамы менен тактыга жулунган, абийирсиз, чыккынчы жана амбициялуу кара ниеттин ички маңызын чагылдырган өңү

серт, бүкүр Глостер. Чыгарманын башында Глостер өзүнүн өн-келбетин сыпаттап айтып берүүсү менен башталат:

Англис тилинде	Кыргыз тилинде
<p>But I, that am not shaped for sportive tricks, Nor made to court an amorous looking-glass; I, that am rudely stamp'd, and want love's majesty To strut before a wanton ambling nymph; I, that am curtail'd of this fair proportion, Cheated of feature by dissembling nature, Deformed, unfinish'd, sent before my time Into this breathing world, scarce half made up, And that so lamely and unfashionable That dogs bark at me as I halt by them;</p>	<p>Жалгыз гана менде жок, шапар тээп, Күзгүгө каранып, сүйүүнүн кучагына тартылуу. Ирени суук, кайдан мага буюрсун, Кол жетпеген махабаттын лебизи Жаралгандан, келбет, бойдун баарынан Мен кур жалак калыптырмын негизи. Кыйшык бүтүп, ай күнүмө жетпестен Ыргытылган, мен, жарым жан адаммын. Кайнап жаткан бул турмушка, ушинтип, Аксак арам, азезил болуп жаралдым Ошон үчүн иттер үрөт абалап.</p>

Бирок кара ниети, эки жүздүүлүгү, таш боорлугу жана канкордугу менен гана айырмаланбастан, ал сөзгө чечен, кайраттуу, эрктүү, тамашакөй да мүнөзгө ээ. Башкача айтканда, ал актёрлорго өз өнөрүн көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк берген ары татаал, ары ачык карман.

А. Величанскийдин пикири боюнча, поэтикалык котормо түпнусканын верификациялык көрүнүшү эмес, поэтикалык мүнөздө болушу керек. Мына ушундай учурда гана поэзиянын ошол ички мазмунунун лексикалык мазмундан тышкары берилишине ишенүүгө болот. Бул жерде котормочунун алдында эн татаал маселе турат. Ал – чыгармачылык шык. Ансыз чыныгы поэтикалык

котормо мүмкүн эмес, ал эми ички дүйнөгө бир гана абсолюттук индивидуалдык жол менен кирүүгө болот. Ошондуктан котормочунун инсандыгы сөзсүз түрдө котормо текстинде көрүнөт [Величанский, 2000].

Шекспирдин тили азыркы англис тилинен абдан айырмаланып турат, тактап айтканда, анын чыгармалары эски англис тилинде жазылган.

Котормо категорияларына текст бирдиктери кирет, кээде бир сөз да бүтүндөй тексттин милдетин аткарат, бул котормо текстинин структуралык жана семантикалык өзгөчөлүктөрүндө эске алынат [Караева, 2009].

Көңүл бурганыңыздар үчүн чоң рахмат!

Төрайым ф.и.к., доцент Г. А. Тургунова: Диссертанттын билдирүүсүн уктуңуздар, буга чейин аталган диссертациялык иш менен таанышып чыккансыздар. Эми иш боюнча суроо, жоопко өтсөк.

Филология илимдеринин доктору, проф. Ч. К. Найманова:

1-суроо. Лингвопоэтикалык эквиваленттүүлүк дегенди кандай түшүнөсүз?

Жооп: Котормо түпнусканын мазмундук өзгөчөлүктөрүн гана чагылдырбастан, идеялык-көркөмдүк мазмунун жана стилистикалык жактан белгиленген тилдик бирдиктердин колдонулуш мүнөзү боюнча ага дал келсе, лингвопоэтикалык эквиваленттүүлүк байкалат. Лингвопоэтикалык эквиваленттүү котормодо түпнускага мүнөздүү баяндама тиби же тигил же бул баяндоо түрүнүн лингвопоэтикалык ар түрдүүлүгү сакталат.

2-суроо. Эквиваленттүүлүккө карап которулабы же этномаданий түшүнүктөрдүн аталыштары боюнча кетеби?

Жооп: Которулуп жаткан сөздөрдүн же сөз айкаштардын кыргыз тилинде толук же жарым жартылай эквиваленти бар болсо, анда эквиваленттүүлүккө карай которулат. Ал эми эквиваленти жок болгон, улуттун текст аркылуу берилген маданий өзгөчөлүктөрүн көрсөткөн тилдик каражаттарды которууда этномаданий түшүнүктөрдүн негизинде сүрөттөлүп которулуп берилет. Буларга адатта тилдик жана улуттук реалийлер, лакуналар кирет.

Филология илимдеринин доктору, доц. Г. К. Жумалиева:

Суроо: Көркөм тексти лингвистикалык жактан изилдөө боюнча кайсы окумуштуулардын эмгектери менен тааныштыңыз?

Жооп: Көркөм тексти лингвистикалык жактан изилдөө жана идеялык-көркөм мазмунду өткөрүп берүүдөгү жана белгилүү эстетикалык эффекти түзүүдөгү формалдуу тилдик элементтердин ролун ачып берүүнү изилдөө менен байланышкан. Ушундай ыкманын өзү Р.А.Будагов, Г.О.Винокур, И.Р. Гальперин, В.П.Григорьев, А.И.Ефимов, К.В.Кожевникова, Б.А.Ларин, А.В.Степанов, Б.В.Томашевский, В.Н.Топоров, Л.В.Щерб сыяктуу көптөгөн окумуштуулардын эмгектеринен көрүүгө болот.

Филология илимдеринин доктору, доц. М. К. Алишова:

Суроо: Илимий ишинизде көрсөтүлгөн семиотикалык бирдиктер боюнча айтып берсеңиз?

Жооп: Семиотикалык бирдиктер лингвопоэтиканын бир бөлүгү катары Караева З.К. өзүнүн докторлук диссертациясында толук кандуу караган. Лингвопоэтика кошумуна стилистика кирет айырмасы стилистикалык изилдөө, негизинен, оозеки жана көркөм чыгармачылыкта гана эмес, ар кандай тексттерде колдонула турган стилдик каражаттардын тизмесин түзүүгө жана аларды кийинчерээк аныктоого багытталгандыгы менен аныкталат, белгилүү бир тексттеги мүнөздөмөлөр аркылуу берилет.

Суроо: Лингвопоэтикалык теориянын базалык жоболору менен таанышсызбы?

Жооп: Лингвопоэтикалык теориянын базалык жоболору О.С.Ахманова, В.Я.Задорнованын жана А.А.Липгарт тарабынан кенири чагылдырылып, өз кезегинде ата-мекендик жана чет элдик окумуштуулар тарабынан жаратылган көркөм тексттин эстетикалык маанисин изилдөөчүлөрдүн улантуучулары болуп эсептелишкен. Баяндоочулук типтеордин теориясы жана аларды лингвопоэтикада колдонуу туурасындагы элестөө А. А. Липгарттын, Л. С. Карпованын, А. В. Аксенованын, Е. В. Полякованын, Н. В. Гарканын изилдөөлөрүнүн негизинде түзүлгөн.

Лингвопоэтиканын түшүнүктүк аппараты бул изилдөө чөйрөсүнүн

спецификалык өзгөчөлүктөрүн лингвистикалык стилистикага жана адабий сынга салыштырмалуу чагылдырууга мүмкүндүк берет, ал эми лингвопоэтикалык анализдин колдонулуп келе жаткан методдору көркөм тексттин айрым элементтерине толук көңүл бурууга багытталат. Бирок, лингвопоэтиканын ар кандай аспектилерин салыштырмалуу иштеп чыгуу үчүн, кээ бир суроолор дагы деле болсо тактоону талап кылат: башка нерселер менен катар, бул поэтикалык тексттерге караганда, эреже боюнча, стилистикалык белгилери бар бир аз прозалык көркөм тексттерди изилдөө методдору жөнүндө, ошондуктан лингвопоэтикалык. Англис адабиятынын улуу классигинин Шекспирдеги трагедиясын лингвопоэтикалык жана лингвостилистикалык изилдөөгө арналган бул диссертация лингвопоэтиканын ушул жагын кароого багытталган.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. К. А. Калиева:

1-суроо: Кыргыз тил илиминде көркөм котормону иликтөө качан жана ким тарабынан башталганы тууралуу маалыматыңыз барбы?

Жооп: Көркөм чыгарманын тилин иликтөө кыргыз тил илиминде белгилүү илимпоз, илим кандидаты Ж.Шүкүровдун (1947) «Язык Молдо Кылыча» аттуу кандидаттык диссертациясынан башталат. Мындан кийин көркөм чыгарманын тилин, көркөм текстти лингвистикалык жана лингвостилистикалык багытта иликтөө иштери К. Кырбашев (1968), Мамытов [Ссылка], Т. Аширбаев, [17,18,19,20], С. Өмүралиева [125,126,], Б. Усубалиев [159,160], С. Мусаев [113,114], Т. Маразыков [105,106,107], А. Оморов [122], А. Абдыкеримова [4], А. Ормонбековалардын [123] эмгектеринде кененирээк иликтөөгө алынган. Биз алардын айрымдарына токтоло кетели. Проф. С. Өмүралиева көркөм текстти кептик факт катары кароо менен лингвистикалык талдоону микротекст жана макротекст чегинде жүргүзгөн. Проф. Жумаш Мамытов «Сынган кылыч» тарыхый романынын тилинин спецификасын, андагы эскирген сөздөрдүн функционалдык, стилистикалык, лексика-семантикалык жана эстетикалык өзгөчөлүктөрүн лингвостилистикалык планда сыпаттоого алган. Жолон Мамытовдун поэзиясындагы тилдик каражаттарды

стилистикалык аспектиде иликтөө менен, поэтикалык чыгармалардагы сөз маанилери, троптун түрлөрү, фоностилистикалык каражаттар, ыр түзүлүшүнүн айрым маселелерин доц. А. Оморов иликтөөгө алган.

2-суроо: Эквиваленттик котормону кандай түшүнөсүз?

Жооп: Бөтөн тилден кыргыз тилине которууда кыргыз тилинде эквиваленти жок сөздөр сүрөттөлүп берилет. Котормодо эквиваленттин үч түрү кездешет: а) толук эквиваленттүү, б) толук эмес эквиваленттүүлүк, в) эквивалентсиз. Эквивалентсиз болгон учурда котормо сүрөттөө менен берилет.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. Г. О. Ибраимова:

1-суроо: Адекваттуу котормону кандай түшүнөсүз?

Жооп: Түп нусканын мазмунун, маанисин, формасын да мүмкүн болушунча, автордун стилин, кыскасы, төрт тарабы төп келген так жана даана берилген котормо адекваттуу котормо болуп саналат.

2-суроо: «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын кыргыз тилине которууда кандай кыйынчылыктар болгонун байкадыңыз?

Жооп: Биринчи кыйынчылык катары эки маданияттын түрдүүлүгү болду деп ойлойм, экинчиси чыгарманын текстинде берилген лакуна сөздөрдүн которулушу, реалий сөздөрдүн берилиши болуп саналат.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. А. Асылбекова:

Суроо: Шекспирдин чыгармаларынын кыргыз тилине которулушу боюнча айтып берсеңиз?

Жооп: Улуу жазуучу У.Шекспирдин көптөгөн чыгармаларын кыргыз тилине которуп, сахнага коюу жагы 30-жылдардын ортосунан башталат. Анын гениалдуу чыгармаларын кыргыз элине жеткирүүдө кыргыздын атактуу акыны А. Осмоновдун жана жазуучу К. Эшмамбетовдун эмгеги зор. К. Эшмамбетов Шекспирдин «Гамлет» трагедиясын 1934-жылы которуп, 1937-жылы басмадан өзүнчө китеп кылып чыгарган. 1935-1940-жылдары Москвадагы театр институтунан окуган жаш кыргыз актерлору Москвада даярдалган репертуар менен келишип, 1941-жылы кыргыз драма театрында Шекспирдин «Король Лир» трагедиясын биринчи жолу сахнага алып чыгышкан. 1943-жылы А.

Осмоновдун котормосундагы «Он экинчи түн» комедиясын О. Сарбагышев сахнага койгон. 1950-жылдардын башында Кыргыз драма театры атактуу «Отелло» трагедиясын коюуну ийгиликтүү ишке ашырган. Ал эми 1964-жылы ушул эле театрдын сахнасында «Король Лир» трагедиясы коюлган. Бул спектакль 1965-жылы Москвада Кремль театрында көрсөтүлгөн.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. м.а. А. С. Токтомадова:

Суроо: Котормонун трансформациялык ыкмалары колдонулдубу? Мисал келтириңиз.

Жооп: «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын кыргыз тилине которууда трансформациялык ыкмалар арбын колдонулганын байкадык. Алар адатта котормонун которулуучу тилде эквиваленти жок учурда колдонулат. Мисалы, бөтөн элдин маданий өзгөчөлүктөрүн жана энчилүү аттарды которууда колдонулат.

Филология илимдеринин кандидаты, доцент Р. К. Алишова:

Суроо: Эмне үчүн котормодо семантикалык өзгөчөлүктөрдү көп көрсөтүү керек?

Жооп: Кандай гана көркөм образ болбосун, анын бардык мааниси семантикалык чөйрөнү пайда кылат. Чыгармадагы каармандын касиеттерин анализдеп, жыйынтыгында аныкталган семантикасы анын ядросун түзөт. У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын каармандардын образы, жасаган иштери, жүрүш-турушунун мүнөзү бизге образдын өзгөчөлүгү, анын маани-маңызы жөнүндө толук элес берет. Ошондуктан, трагедиядагы образдардын семантикасынын берилиши маанисине карата болот.

Төрайым ф.и.к., доцент Г.А. Тургунова: - Урматтуу бүгүнкү Шабданалиев Нурбектин талкуусуна катышып жаткан кафедра мүчөлөрү, анда эмесе, суроо жок болсо, талкууга өтсөк. Сөз проф. Ч. К. Наймановага берилет.

Филология илимдеринин доктору, проф. Ч.К. Найманова:

Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча филология

илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясы өз адистигине туура келет.

Диссертанттын илимий изилдөөсүнүн негизинде У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосун иликтеп, эки тектеш эмес тилдердин окшоштуктары, айырмачылыктары, өзгөчөлүктөрү, которуудагы кыйынчылыктары көрсөтүлүп, айрым бир тилдик универсалийлер табылган. Фольклордук текстти которууда жана анын мазмунун туура берүүдө оозеки жана жазма кептин биримдигин сактоо аракети жасалып, идеялык мазмунун берүү каражаттары изилденген. Көркөм чыгармадагы эстетикалык жана дидактикалык ролун эске алуу менен алардын келечектеги муундарга ынтымакка, достукка, бектикке, жана өз өлкөсүн сүйүүгө, андагы улуттук баалуулуктарды туура жана так сактоого жол салаары көрсөтүлгөн. Ушундай жыйынтыктарга карап аталган диссертациялык иште алгылыктуу илимий жаңылыктар, жаңы идеялар айтылган деп эсептөөгө болот.

Изилдөөдө алынган жыйынтыктар ички биримдикке, логикалык ырааттуулукка, маанилик байланыштуулукка ээ. Диссертант өзүнүн илимий изилдөөсүндө У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилине котормосуна лингвистикалык жана концептуалдык анализ жасап, тиешелүү жыйынтыктарды чыгарган. Бул корутунду тармак үчүн маанилүү.

Диссертациянын мазмунунда жана жасалгаланышында кеткен айрым мүчүлүштүктөр бар жана III баптын аталышына “лингвистикалык талдоо” деп кошумчалоо керек.

Бирок бул сын-пикирлер диссертациянын жалпы мазмунуна таасир эте албайт. Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алуу үчүн жазылган диссертациясы талаптарга толук жооп берет. Ошондуктан айтылган сын-пикирлерди эске алуу менен аны коргоого сунуш кылууга болот.

Төрайым ф.и.к., доцент Г.А. Тургунова: Сөз ф.и.д., доцент М.К. Алишовага берилет.

Филология илимдеринин доктору, доцент М. К. Алишова:

Илимий иштин киришүү бөлүмүндө изилдөөнүн актуалдуулугу, диссертациялык илимий изилдөө иштеринин тематикалык планы менен байланышы, изилдөөнүн объектиси, предмети, максаты жана милдеттери, изилдөөнүн методдору, булактары, илимий жаңылыгы, мааниси, коргоого коюучу негизги жоболору, изденүүнүн жеке салымы, апробацияланышы, иштин түзүлүшү баяндалган.

Биринчи бап «Изилдөөнүн илимий теориялык негиздери» деп аталат. Ишти окуй баштаганда эле курулган сүйлөмдөрдүн стилинде кемчиликтер бар экендиги байкалат. Стилдик мындай мүчүлүштүктөр экинчи бапта да, үчүнчү бапта да жолугат. Демек, иштеги сүйлөмдөрдүн стилин кайрадан карап чыгуу жагы талап кылынат.

Орфографиялык каталар: 4-б., 10-б., 23-б., 40-б., 50-б., 87-б., 109-б. Булардын баарын калем менен белгилеп койдум. Корутундуда илимий изилдөөсүнөн алган негизги жыйынтыктары гана көрсөтүлүшү керек. Колдонулган адабияттарда такталчу жерлер бар экен, кайрадан карап чыгып, каталарды жоюу керек. Айтылган сын-пикирлерди эске алуу менен ишти коргоого сунуштайм.

Төрайым ф.и.к., доцент Г. А. Тургунова: Сөз ф.и.к., доц. К.А.Калиевага берилет.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. К. А. Калиева:

Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу 160 бет көлөмүндөгү кандидаттык диссертациясы бүгүнкү күндөгү актуалдуу темалардын бирине арналып жазылгандыгына талаш жок. Себеби тектеш эмес тилдерди ар тараптан салыштырып иликтөө иши Союз кулагандан кийин гана акырындап колго алына баштаганы белгилүү. Мындай эмгектердин келечекте көп аткарылышын кубаттоого гана арзыйт.

Диссертант бул эмгекти тиешелүү деңгээлде ачып берүү максатында аны логикалык ырааттуулуктагы үч бапка бөлүп кароону туура көргөн. Иштин

биринчи бабында «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосунун изилдениш тарыхы жана илимий-теориялык негиздери каралган. Тактап айтканда, лингвопоэтика илиминин негизги маселелери, көркөм образды жана көркөм текстти лингвопоэтикалык өңүттө изилдөөнүн теориялык негиздери, Котормо – текстке лингвопоэтикалык анализ жүргүзүүнүн предмети, Шекспирдин чыгармаларынын кыргыз тилине которулушу автор тарабынан өз-өзүнчө илимий адабияттарды пайдалануу менен иштелген. Бул бөлүмдөн окурман бир катар кызыктуу маалыматтарды ала алат. Аталган бапты жазуунун алдында диссертант илимий темасына ылайык лингвопоэтика жана котормо боюнча теориялык негиздерди кенен ачып берүүгө аракет кылган. Ал аракети жакшы ишке ашкан.

Экинчи бап ««Ричард III» трагедиясынын котормосун изилдөөнүн негизги ыкмалары» деген темага арналган. Бул баптын аты айтып тургандай эле, У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна изилдөөнүн алгач методологиясы тууралуу маселе айтылса, кийинки бөлүмдө ушул эле проблеманы изилдөөнүн методдору жөнүндө сөз жүрөт. Бул бап үч баптын ичинде көлөм жагынан эң кыска бап болгону менен, илимий чөйрөгө аралаша баштаган изилдөөчүлөр үчүн жакшы багыт, жакшы алгылыктуу маалыматтар камтылган бөлүм болгон деп айтсак жаңылышпайбыз. Өзгөчө методология маселесине арналган маалыматтар жаш изилдөөчүлөр үчүн туура багыт берүүгө көмөк бере алат деген ойдобуз.

Диссертациялык иштин негизги маңызын ачып бере турган бап бул анын үчүнчү бабы экенин көрөбүз. Бул бап «Ричард III» трагедиясын кыргыз тилиндеги котормосунун лингвопоэтикалык мүнөзү» деп аталып, ичинен жети бөлүмгө бөлүнүп каралган. Бул бапта алгач тилдин фонетика, морфология, лексика, синтаксис деген тилдик деңгээлдери боюнча каражаттардын чыгарманын англис тилинен кыргыз тилине которуудагы берилиш ыкмалары жөнүндө ырааты менен сөз болуп тиешелүү анализдер жүргүзүлгөн. Бул иликтөөлөрдөн тышкары көркөм котормого стилистикалык, адабий, семиотикалык анализдер жүргүзүлөт.

Иш негизинен кыйла жакшы деңгээлде аткарылган. Тиешелүү илимий адабияттар менен жабдылган. Ошондой болсо да төмөнкүдөй эске алчу жагдайлар бар:

1. Англис билбеген илимпоздор үчүн талдоого алынган материал жеткиликтүү болуш үчүн англис тилинде берилген сүйлөмдөр же сөздөрдүн асты сызылып берилсе, эмне тууралуу сөз жүрүп жатканы даана болмок.

2. Диссертациялык иште компьютерден кеткен каталар бар, аларды жоюу керек.

Жогорудагыдай айрым мүчүлүштүктөр бул диссертациялык иштин жалпы мазмунуна көп таасир бере албайт. Диссертанттын аларды көңүлгө алып оңдоп коюусу кыйынга турбайт, көп убакытты да талап кылбайт деп эсептейбиз.

Жыйынтыктап айтканда, Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу кандидаттык диссертациясы илимий иштерге коюлган талаптарга жооп берет. Ошондуктан коргоого сунуштоого толук негиз бар деп эсептейбиз.

Төрайым ф.и.к., доцент Г. А. Тургунова: Сөз ф.и.к., доц. Г. О. Ибраимовага берилет.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. Г. О. Ибраимова:

Издөнүүчү Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу илимий ишинин темасы мыкты тандалган. Азыркы учурда Кыргызстанда англис тилин изилдөө өзөктүү маселе экенинде талаш жок. Диссертациялык илимий ишинде көтөргөн маселе өтө керектүү маселе, У. Шекспирдин чыгармалары тилдин байыркы бир өзгөчөлүктөрүн чагылдыра турган көркөм чыгарманын нукура маданий жанры экени белгилүү. Аспирант мына ушуну чагылдырган үч баптан турган ишти бизге сунуш кылды.

Котормодо эки тектеш эмес тилди салыштырууда текст менен иштөө - эң маанилүү. Аспирант нукура көркөм котормону изилдеп, илимий ишин кыргыз тилинде жазгандыгынын өзү колдоого татыйт. Илимий иштин үчүнчү

практикалык бөлүмүндө дагы кошумча иштеле турган нерселер жок эмес. Корутундуну кайра карап чыгууну сунуштайм.

Изденүүчү Шабданалиев Нурбек ишин тиешелүү бөлүмдөргө бөлүп, ар бир бөлүмдөн кийин тиешелүү тыянактарды чыгарып, илимий талдоо жүргүзүп, койгон максаттарына жеткен. Жогоруда айтылган сунуштарды эске алуу менен коргоого сунуштайм.

Төрайым ф.и.к., доцент Г.А. Тургунова: Сөз доц. берилет.

Филология илимдеринин кандидаты, доц. :

Котормо ар башка тилдерди, ар башка маданияттарды ар тараптуу жакындаштырууда чоң мааниге ээ. Тили башка элдерди байланыштыруу максатындагы социалдык кызматты аткаруу менен, котормо элдин маданиятынын жана адабиятынын өнүгүшүнө, ар тараптуу карым-катнаштын өнүгүшүнө шарт түзөт. Ал эми У. Шекспирдин чыгармаларынын маданияттагы информациялык мазмуну, жанрлардын эстетикалык жана тарбиялык таасиринин күчү жагынан дүйнөдөгү эң кызыктуу чыгармалардын бири. Алар өзүнүн кайталангыс кооздугу менен окумуштууларды кызыктырып, маданият таануу, социология, теология, фольклор ж.б. тармактарында да кеңири изилденип келет.

Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу илимий диссертациялык ишинде жалпы тил илиминде, кыргыз жана англис тилдеринде көркөм котормонун илимий-теориялык, методологиялык, методикалык жактан иликтенип, англис тилиндеги чыгарманы кыргыз тилине которуудагы улуттук өзгөчөлүктөрү мүнөздөлүп, кыргыз тил илиминде У. Шекспирдин чыгармаларынын котормосун изилдөөнүн маселелери, табияты, өзгөчөлүктөрү, көркөм котормого тиешелүү болгон тилдик каражаттары түрдүү деңгээлде салыштырылып, котормодогу түп нусканын адекваттуулугун сактоонун жолдору аныкталган.

Иш киришүүдөн, үч баптан, корутундудан жана колдонулган адабияттардан турат. Колдонулган адабияттарды өзүнүн тартиби боюнча жөнгө

салуу зарыл. Грамматикалык, техникалык, орфографиялык каталар кездешет, аларды жоюу керек. Бул айтылгандар иштин жалпы мазмунуна эч кандай кедергисин тийгизбейт жана көп убакытты талап кылбайт. Ишти коргоого сунуштайм.

Төрайым ф.и.к., доцент Г.А. Тургунова: Сөз ага окутуучу М. М. Жумаевага берилет.

Ага окутуучу М. М. Жумаева:

У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализ алгач ирет жүргүзүлүп жаткандыктан, иштин жаңылыгы аталган чыгармага морфологиялык, синтаксистик, лексика-семантикалык, концепттик жана семиотикалык анализ жасалышы азыркы күндө өтө актуалдуу. Ушуга байланыштуу Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу диссертациясында фольклордук жана адабий салттардын данакерлешинен жаралган жанр Шекспирдин чыгармасын изилдөө иштин актуалдуулугун түзгөн.

Диссертациялык иш англис тилине которуудагы тилдик өзгөчөлүктөрүнө кайрылган. Иш темасына жараша ички мазмунун толук салыштырылып иликтенген. Биринчи бап теориялык бөлүмгө арналган. Көркөм образды жана көркөм текстти, котормону лингвопоэтикалык өңүттө изилдөөнүн теориялык негиздерин аныктоо изилденгени тууралуу илимий-теориялык маселелерге кайрылган. Биринчи бабын окумуштуулардын изилдөөлөрүнө кайрылып, дээрлик толук ачып бере алган.

2-бап. Көркөм чыгарманы жана аларды которууну изилдөөнүн методологиясы жана методикасы боюнча тилдик каражаттарды изилдөөдөгү принциптери боюнча бөлүмдөргө бөлүп караган. Баардык илимдердин методологиялык негизи болуп – көрүнүктүү окумуштуулардын илимий эмгектери болот деп автор өзү жакшы белгилеген. Ар бир изилдөөчү өзүнүн улуттук тарыхына карай салыштырып изилдеген. У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын башка тилге которуудагы көйгөйлөрүн аналитикалык метод

менен карап чыккан. Каармандын образын ачып берүүдө контрастивдик ыкманы колдонгон.

Диссертанттын чыгармадагы каармандын атрибутивдик мүнөздөмөлөрү тышкы көрүнүшүнө көп көңүл буруларын белгилеп өткөн. Тилдик каражаттарды колдонууда кыргыз тилиндеги салыштыруулар, англис тилдеги тилдик өзгөчөлүктөрүнө дал келген. Ошого карабастан, кыргыз жана англис тилдердин айырмачылыктарын иште таамай ачкан.

«Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализди жүргүзгөн. Ишти алдына койгон максатын ачып берүүдө изденүүчүлүк менен факт-материалдарды колдоно алган.

Ошону менен бирге айрым кемчиликтерден да куру эмес. Айрым техникалык жана грамматикалык каталар бар экен, аларды иште белгилеп койдум.

Диссертанттын бул эмгегин толук иштелип бүткөн иш катары карадым. Мындан аркы коргоого сунуштай берсе болот.

Төрайым ф.и.к., доцент Г.А. Тургунова: Эгерде башка сын-пикирлер жок болсо, анда диссертация боюнча токтом кабыл алууга сунуш кылам. Изилдөөчү Н. А. Шабданалиевдин 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча сунушталган «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу темадагы диссертациясынын талкуусунда бир эле сунуш келип түштү. Макул – 9, каршы – жок, калыс – жок.

Кафедранын отурумунун КОРУТУНДУСУ:

Диссертациялык изилдөөнүн жыйынтыгында төмөнкүдөй корутунду ой-пикирлерди айтууга болот:

1. Изилдөөнүн темасы. Илимий иш Кыргызстан эл аралык университетинин «Лингвистика» кафедрасынын тематикалык планына туура келет.

2. Теманын актуалдуулугун шарттаган факторлорго: 1) У.Шекспирдин «Ричард III» чыгармаларынын кыргыз тилинде берилиши, которуу процессиндеги лексикалык жана грамматикалык өзгөчөлүктөр, жалпы эле англис жана кыргыз дүйнөсүнүн тилдик сүрөтүнүн чагылдырылышы, 2) автордук идея жана образдардын сыпатталышын лингвопоэтикалык анализдин чегинде аныктоого болот. Мына ушуга байланыштуу У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализ жүргүзүү **актуалдуу маселелерден** болуп саналат.

3. Автордун диссертациялык илим-изилдөөнүн жыйынтыгына айкын кытышуусу. Изилдөөнүн натыйжалары, бүтүмдөрү лингвоэтика, салыштырма типология, лексикология, стилистика, котормо менен алектенген адистер үчүн керек болот. Иштеги фактылар, материалдар кыргыз жана англис тилинин грамматикасын теориялык жактан салыштырып окутуусуна база болуу менен, фольклористика, тектеш эмес тилдердин типологиясы, салыштырма лексикология, стилистика жана грамматика курстарын окутуучулар жана үйрөнүүчүлөр үчүн керек болот.

Изилдөөчүнүн диссертациялык изилдөөдөн чыгарган тыянактары илимий теориялык жактан ишенимдүү.

4. Диссертациялык иштин жаңылыктары:

У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилиндеги котормосуна лингвопоэтикалык анализ алгач ирет жүргүзүлүп жаткандыктан, иштин жаңылыгы аталган чыгармага морфологиялык, синтаксистик, лексика-семантикалык, концепттик жана семиотикалык анализ жасалышы болуп саналат.

1) У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын изилдениш абалына алгачкы ирет илимий сереп салынгандыгы; 2) «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилине котормосуна белгилүү окумуштуулардын арасынан илимий эмгектеринен көптөгөн түшүнүктөрдү, тажрыйбаларды пайдаланылгандыгы; 3) «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилине котормосун изилдөөнүн методикасы катары компоненттик анализ, контрастивдик анализ, дескриптивдик

анализ, семиотикалык анализ колдонулгандыгы; 4) чыгарманын семиотикалык сүрөтүн түзүп чыгууда бир канча этаптан турган маселелерди чечүү талап кылынганы көрсөтүлгөндүгү; 5) котормодо берилген айрым сөздөр, сөз айкаштары кошумча мазмун, аларда ээ болгон коннотациялар жагынан талдангандыгы.

5. Жүргүзүлгөн изилдөө ишинин ишенимдүүлүгү. Диссертант тарабынан коюлган жоболорду практикада колдонуу мүмкүнчүлүктөрү тастыктайт. Диссертациялык иштин негизинде апробацияланган практикалык аракеттери, ишти талкулоо учурунда илимпоздордун эмгекке карата берилген баалары бул проблеманын негизинде жүргүзүлгөн изилдөө ишинин ишенимдүүлүгүн ырастайт.

6. Натыйжалардын илимий жана практикалык мааниси жана анда алынган жыйынтыктарды пайдалануу боюнча сунуштар. Изилдөөнүн натыйжалары котормо менен алектенген адистер үчүн, англис тилинин грамматикасын окутуучулар жана үйрөнүүчүлөр үчүн керек болот, англис тилинин грамматикасы боюнча сабактардын мазмунуна олуттуу салым кошот. Иштеги айрым фактылар, ойлор, байкоолор лингвопоэтика, стилистика, семиотика, семантика сыяктуу лингвистиканын башка тармактарын иликтөөдө, үйрөнүүдө, өтүүдө пайдаланышы ыктымал.

Иштеги материалдар, фактылар кыргыз тилин эне тил катары да, бөтөн тил катары да үйрөнүүчүлөр үчүн, англис тилин экинчи тил катары өздөштүрүү үчүн керек болот. Андагы мисалдарды, сунуштарды англис тилинин фонетикасы, морфологиясы, стилистикасы, англис адабияты сыяктуу предметтерди өтүүдө, булар боюнча атайын курстарды түзүүдө, методикалык колдонмолорду даярдоодо, семинарларды уюштурууда пайдаланса болот.

Бул табылгалар теориялык жана практикалык мааниге ээ болуу менен бирге аталган жагдайлар изилдөөнүн илимий жана практикалык маанисин айгинелейт.

7. Диссертациянын жыйынтыктарынын басылмаларда чагылдырылышы. Изилдөөнүн жүрүшүндө кыргыз жана англис тилдеринде

У. Шекспирдин «Ричард III» трагедиясынын кыргыз тилине котормосундагы өзгөчөлүктөр илимий негизде аныкталды. Диссертациялык изилдөөнүн натыйжаларын толук чагылдырган КР УАК тарабынан диссертациялардын материалдарын жарыялоо үчүн сунушталган илимий басылмаларда 12 илимий макала, анын ичинен импакт-фактору 0,1ден кем эмес журналдарда 4 илимий макала жарыяланган.

8. Диссертациянын мазмунунун коргоого сунушталган адистикке ылайык келиши. Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясы диссертациялык кеңештин адистигине ылайык келет.

КЭББМ “КЭАУ” ОИӨКнин «Лингвистика» кафедрасынын аспиранты Шабданалиев Нурбектин 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча сунушталган «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу темадагы диссертациялык иши кафедранын кеңейтилген отуруму төмөнкүдөй

ТОКТОМ кылат:

1. Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган изилдөөсү диссертант тарабынан толук аткарылып бүткөн иш деп эсептелисин.

2. Шабданалиев Нурбектин «У. Шекспирдин «Ричард III» чыгармасынын котормосуна лингвопоэтикалык анализ» аттуу 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу

үчүн жазылган диссертациясы айтылган сын-пикирлерди эске алуу менен коргоого сунушталсын.

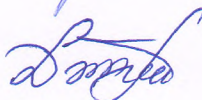
3. Шабданалиев Нурбектин 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча кандидаттык экзаменинин кошумча программасы бекитилсин.

**Отурумдун төрайымы,
ф.и.к., доцент**

Г. А. Тургунова

Отурумдун катчысы

Д. Т. Оразакунова